

ЯБЛЫК... АД ЯБЛЫНІ

Было гэта даволі даўно, але помніцца і па сёння.

Да той прыдарожнай кавярні (кіламетраў за 50 ад Адэсы) мы пад'ехалі першымі, навюсень-кая чорная «мазда» — следам.

Нам пашчасціла: занялі асобны столік — апошні.

Пажылы кіроўца «мазды» мог паехаць далей. Але ж не — падышоў, ветліва спытаў дазволу падсесці...

— Вы з Беларусі? — удакладніў. — А я там вырас...

Пакуль чакалі афіцыянта, пакуль палуднавалі, быў час пагаварыць. Дакладней — паслухаць нашага застольніка і даведацца, што яго бацькі пазнаёміліся на прымусовых работах у Германіі. Што іх, гэтых работ, была проста цемра, а вось ежы — хіба на панюх. Таму бацька — высокі, шырокі ў касцях — з голаду літаральна апух, амаль не ўставаў і хацеў памерці. Але Бог прыслаў беларусачку — худзенькую, маленькую... Ёй, жартавала, яе птушцы — толькі б папіць, а ежы не трэба. І таму ці не ўвесь свой паёк яна аддавала... Бацька выжыў.

Пасля вызвалення ён прывёз дзяўчыну дамоў, ва Украіну. Яны пажаніліся, зажылі — як амаль усе тады: без свайго кутка, без грошай, а найгорш, што ў хуткасці — з дзецьмі, без дзіцячых садкоў.

Двух большых унукаў па магчымасці сталі збіраць да сябе ўкраінскія дзед з бабуляй, а яго, маленькага, прывезлі ў Беларусь.

З таго, што запомніў (на ўсё жыццё)... Дзед вострыць рыдлёўку: сама гэта жалезіна і яго пяцярня — аднаго памеру. Потым яны садзяць яблыню — каля самай вуліцы, і дзед прыгаворвае, што вось будзе нейкі чалавечак ехаць ці ісці — нарве сабе яблыкаў, пачастуецца. Ці, можа, ад дажджу схавецца — адпачне. Карацей — яму, таму чалавечку, вельмі добра будзе.

Зноў жа з дзедам — заўсёды ўдваіх — яны спускаюць бярозавы сок і носяць яго ў склеп, каб потым ці не ўсіх, хто будзе праходзіць па вуліцы, частваць халодным кваском. Смаката надзвычайная!..

Як і ўсё, што ёў у дзяцінстве.

Раніцай, напрыклад, яны з дзедам таркавалі бульбу (малы ў дзве рукі падаваў), потым — калалі клёцкі ці проста аддавалі бабулі, а яна ўжо рабіла бабку. Калі часта есці яе (дзядуля казаў) — будзеш дужы, як мядзведзь. Таму гэту страву малы называў «мядзведзем» і досыць часта прасіў згатаваць.

На ўсё жыццё запомніў і пахі — зваранай у печы капусты, супу з сушанымі грыбамі, хлеба. І мелодыю калыханкі пра коцю на плоце, якую спявалі то бабуля, то дзед.

Помніў, што яны ўвесь час працавалі — у калгасе і дома: даглядалі агарод, гаспадарку (і найбольш усё малое: куранят-гусянят, парася, цялятак). Помніў, як вучылі яго дабырыні і адказнасці: грэх было некага не пакарміць, грэх не пагладзіць...

Помніў, як хвалілі яго, як казалі: «Расці вялікі!» — і ён разумеў, што гэта не столькі ростам, а яшчэ і сілай ды розумам.

Помніў, як часам сварыліся — на яго, на ката, на каня: «Каб табе добра было!», «Каб цябе качкі стапталі!», «Каб цябе камар убрыкнуў!»

А мацэрных слоў не чуў. І наогул...

Той наш сусед па століку на развітанне прызнаўся, што ўсім самым светлым, самым лепшым у жыцці абавязаны Беларусі і бацькам сваёй маці. Менавіта ад іх, ад дзядулі з бабуляй, ад той яблынькі пры дарозе — яго жаданне заўсёды нешта рабіць і ўвага да іншых: рысы, якія потым дазволілі зрабіць неблагую кар'еру.

Менавіта ад дзеда — павага і спагада да жанчыны, дзякуючы чаму пашчасціла стварыць моцную сям'ю, выгадаваць траіх прыгожых дзяцей, семярых унукаў і цяпер ужо ад праўнукаў (на жаль, не беларусаў) чуць перад сном: «Дзед, давай калыханку «Спяць машыны ў гаражы...»

Словы той, сваёй самай першай, «пра коцю на плоце», у памяці нашага знаёмца, на жаль, не засталіся. Толькі мелодыя, галасы...

Але ж нават іх часам дастаткова, каб годна пражыць жыццё.

Валянціна ДОЎНАР.

Сямейная газета

Выпуск № 14 (239)

Тыя, хто побач

Аддаць сэрца людзям

ПРАЦОЎНЫ стаж віцебскай сям'і медыкаў Украінец — больш за 160 гадоў. Сёння аб гэтай дынастыі ведаюць далёка за межамі Віцебскай абласной клінічнай бальніцы. Алена і Станіслаў перанялі любоў да медыцыны ад сваіх бацькоў, якія ўсё жыццё аддалі хірургіі. За працоўныя гады літаральна праз рукі сужэнцаў прайшлі тысячы пацыентаў, і яны нястомна працягваюць лячыць тых, каму патрэбна дапамога.

Тата Алены Віктар Васільевіч быў выдатным хірургам, сапраўдным майстрам сваёй, можна сказаць, ювелірнай, справы. На працягу доўгіх гадоў узначалваў Віцебскую абласную клінічную бальніцу. Менавіта жыццёвы прыклад бацькі і стаў для Алены вырашальным падчас выбару будучай прафесіі, іншых варыянтаў у гэтай сям'і быць не магло.

(Заканчэнне на 3-й стар. «СГ».)

Алена і Станіслаў з сынамі Косцем і Мішам.

Спецыяльны рэпартаж

НЕЗВЫЧАЙНАЕ ПАДАРОЖЖА ПА КУКУРУЗНЫМ ЛАБІРЫНЦЕ

Парк «Кукуполіс» — выдатнае месца для адпачынку ўсёй сям'і

КУКУРУЗНЫ лабірынт, які знаходзіцца ў Дзяржынскім раёне Мінскай вобласці, пачаў новы сезон аграквэстаў. Гэта даволі цікавае месца адпачынку для ўсёй сям'і. Кожны сезон аблічча лабірынта змяняецца і ўскладняецца. Так, сёлета на плошчы велічынёй у некалькі футбольных палёў зроблены забытаныя сцяжынкі ў форме казы. Кукурузны лабірынт мае некалькі ўзроўняў складанасці. Тут сем'і правяраюць сябе на спрыт, хуткасць і спартыўнае арыентаванне. Карэспандэнты «Сямейнай газеты» таксама вырашылі выпрабаваць сябе.

Адміністратар кукурузнага лабірынта Галіна ВАЎЧАНІНА.

У квэсце па кукурузным лабірынце можна ўдзельнічаць як аднаму, так і з камандай. Узор карты дэталёва адлюстравалі ў спецыяльнай праграме, потым па міліметрах рабілі сцяжынкі, каб дакладна паўтарыць задуманую ідэю. Пасля праходжання лабірынта гасцям аграпарку прапануюць паўдзельнічаць у іншых забаўках, а яшчэ паспрабаваць экапрадукты, пагуляць у настольныя гульні і пазнаёміцца з насельнікамі «Кукуполіса». Падрабязней пра гэта распавяла кіраўнік фермерскай гаспадаркі «ДАК» Дзяржынскага раёна, адміністратар кукурузнага лабірынта Галіна ВАЎЧАНІНА.

— Галіна Эдуардаўна, кукурузны лабірынт — гэта сапраўды ўнікальнае і адзінае ва ўсёй Беларусі месца. Раскажыце, калі ласка, з чаго ўсё пачалося?

— Сам праект лабірынта нарадзіўся раптоўна. Але выпадковасцяў не бывае, таму ў нас усё атрымалася. Тады яшчэ малады студэнт захацеў зрабіць унікальны лабірынт. Ён шукаў месца, але яму ўсё адмаўлялі. Майму мужу спадабалася гэтая ідэя. Стварыўшы кукурузны лабірынт на базе нашай гаспадаркі, мы не толькі прынеслі радасць сем'ям, але і сталі папулярываваць сваю прадукцыю. Шмат каму спадабалася гэтае месца, і нават у будныя дні сюды масава прыязджаюць адпачываць сем'і, дзеці бегаюць, радуюцца. Ды і іх бацькі задаволеныя і шчаслівыя.

Дарэчы, кукурузны лабірынт існуе ўжо восьмы сезон. Кожны год стараемся здзіўляць новай яго карцінкай. Мы старанна рыхтуемся і выражаем яе. На жаль, яе можна ўбачыць толькі з вышыні птушынага палёту. Сёлета ў нас вяршыня лабірынта зроблена ў форме казы з рознымі ўзорамі.

(Заканчэнне на 5-й стар. «СГ».)